

האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

גישות דידקטיות בהוראת מקרא - 10114

תאריך עדכון אחרון 25-03-2025

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 2

תואר: בוגר

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: תכנית "רביבים"

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 0

סמסטר: סמסטר ב'

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): ד"ר כרמל קובלינר-קויאט

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: carmelkobliner@gmail.com

שעות קבלה של רכז הקורס: לפי תיאום

מורי הקורס:

תאור כללי של הקורס:

הסמינר מיועד לתלמידים בתוכנית רביבים- תכנית מצטיינים להכשרת מורים להוראת מדעי היהדות. במהלך הסמינר התלמידים יעסקו בסוגיות חינוכיות שונות העולות בהוראת המקרא בבתי הספר העל-יסודיים הממלכתיים בישראל. במהלך הקורס נבחן דרכים וגישות שונות שיש להתמודד איתן בהכנת תוכנית הלימודים ועיצוב השיעורים למקרא בבית הספר. בסמינר גם נעסוק בשינויים ובתמורות ששיעורי המקרא עברו במשך השנים, ובאלה הצפויים להתחולל בשנים הבאות.

מטרות הקורס:

1. להכיר את מטרות העל של החינוך בבתי הספר הממלכתיים במבט כללי, לפרט ולחדד את המטרות של הוראת המקרא בחינוך הממלכתי.
2. לבחון ולבחור באופן אישי בצורה מושכלת ומנומקת את המטרות של הוראת המקרא בבתי הספר הממלכתיים בישראל.
3. להכיר את מניפת שיקולי הדעת החינוכיים-ערכיים העולים במהלך שיעורי מקרא בבתי הספר הממלכתיים.
4. להקנות כלים ומיומנויות שונות למורים ולתלמידים בקריאה, לימוד ובהוראה של התנ"ך.

תוצרי למידה

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

ירחיבו את הידיעה שלהם לגבי מטרות הוראת המקרא בחינוך הממלכתי, ירחיבו את שיקולי הדעת שלהם בבואם ללמד תלמידים בחינוך הממלכתי, ירחיבו את המיומנויות שלהם בלמידת התנ"ך לצורך הוראה והוספת כלים להוראת התנ"ך בבתי ספר ממלכתיים.

דרישות נוכחות (%) :

100%

שיטת ההוראה בקורס: שיעורי בית על בסיס שבועי: קריאה וניתוח של מאמרים, הגשת תרגילים קצרים והכנת שיעורים קצרים.

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:

1. מטרות החינוך הממלכתי
2. ניתוח מטרות הוראת המקרא
3. סקירת תכניות הלימודים בתנ"ך- אתמול, היום ומח"ר- הרפורמה של 2022 בהוראת המקרא
4. מקומה של תכנית הלימודים בהוראת המקרא.
5. מפגש עם ד"ר ענת צידון - מפמ"ר תנ"ך
6. תכנון הוראה של נושאי רוחב לדוגמה: היחס לאלוהים ומשמעות הנסים
7. שפת המקרא- קושי או הזדמנות
8. דילמות מוסריות בהוראת המקרא

-
9. ריבוי קולות - בתנ"ך ובכיתה
 10. פיתוח כישורי חשיבה ומיומנויות בשיעורי תנ"ך
 11. הוראת תנ"ך בכיתות מאתגרות
 12. התנ"ך - אמצעי או מטרה?

חומר חובה לקריאה:

מאמרים שינתנו במהלך הקורס. ביניהם:

זקוביץ, יאיר. "ריחוק לצורך קירבה" בתוך: מקרא וחינוך, עורך, שמאי גלנדר 1995 ע"מ 7-17

כץ, ג, וקצין, א. "מחברים לתנ"ך - מנוכרים לשיעור, תפיסות תלמידי דור ה-Z בבתי ספר ממלכתיים על-יסודיים". החינוך וסביבו, 2020, 305-334

שבייד, אליעזר. הפילוסופיה של התנ"ך כיסוד תרבות ישראל. עמ' 7-42

גלילי-שכטר, ענבר. התלמיד, הטקסט, ומי שביניהם, בתוך: שפות וספריות 2006, עמ' 305-334

כהן, יונתן. "אופציות הרמנויטיות להוראת טקסטים קאנוניים", 2001
Gallagher, S. *Hermeneutics and Education*, pp. 1-30

וייס, צחי. "לימוד המקרא כ'אי הבנה'", בתוך: הגות: מחקרים בהגות החינוך היהודי, כרך 8, 2008, עמ' 141-163

זקוביץ, יאיר. המשרת, 2012, עמ' 32-51

אמית, יאירה. עלייתה ונפילתה של אימפריית המקרא בחינוך הישראלי, 2010, עמ' 130-143

אדר, צבי. "חקר המקרא והוראת המקרא", מתוך: עיונים בתנ"ך ובהוראתו, עמ' 55-62

בן שלמה. יוסף. "הוראת התנ"ך בבתי ספר חילוניים"

דיטשר, אהרון. "בין מלאכים לבני בשר ודם", בתוך: הבנת המקרא בימינו, 2003, עמ' קצ"ג-ריב.

תכנית הלימודים בתנ"ך ממלכתי, תשע"ט

https://meyda.education.gov.il/files/Mazkirut_Pedagogit/tanach/TochnitTashat.pdf

חומר לקריאה נוספת:

שבייד, אליעזר. הפילוסופיה של התנ"ך כיסוד תרבות ישראל, 2004, עמ' 7 - 42.

אדר, צבי. "חקר המקרא והוראת המקרא

אלון, ע. "עקדת יצחק ובן זמננו", שדמות ל"ו תש"ל,

1970

בויארין, דניאל. הבשר שברוח: שיח המיניות בתלמוד, פרק 6, עמ' 170-197

מרכיבי הציון הסופי:

הגשת עבודה מסכמת / פרויקט גמר / מטלת סיכום / מבחן בית / רפרט 20 %

השתתפות פעילה / עבודת צוות 40 %

מטלות הגשה במהלך הסמסטר: תרגילים / עבודות / מבדקים / דוחות / פורום / סימולציה ואחרות

40 %

מידע נוסף / הערות:

אין